

Markkinainnovaatiot (MAX)/ Järvinen Eero

13.9.2022

Julkinen

Tukkumarkkinoiden tiedonvaihdon kehitysfoorumin pöytäkirja 13.9.2022

Aika 13.9.2022 klo 9.00–11.30

Paikka Fingridin toimisto, Lökkisepäntie 21

Paikalla	Eero Järvinen Teemu Väre Jarmo Lapakko Anssi Toura Janne Kauppi Jari Nykänen Jari Aurojärvi Henri Kemppe Miia Miettinen Antti Hyttinen Karri Mäkelä	Fingrid Oyj Fingrid Oyj EPV Energia Oy Helen Oy Energiateollisuus Paikallisvoima ry Power Deriva Oy UPM Energy Oy Energiateollisuus Fingrid Oyj (kohta 1.3) Fingrid Oyj (kohta 1.2)
----------	---	---

Poissa	Pasi Kuokkanen Riina Heinimäki Ville Kuusela Elina Säiläkivi Ina Lehto	Suomen EFi Oy Energiateollisuus Solteq Oyj Caruna Oy Energiateollisuus
--------	--	--

1 Asialista**1.1 Ajankohtaiset**

Eero ja Teemu esittelivät ajankohtaisia asioita, joita tiedonvaihtoon liittyen on noussut esille toukokuun kokouksen jälkeen. Eero kertoi, että tarkoituksena on luoda Fingridin ”Tiedonvaihdon kehityssuunnitelma” jonka pohjalta tiedonvaihdon kehitystyötä lähtökohtaisesti tehtäisiin. Tarve tällaiselle suunnitelmalle nousi osittain siitä, että aiemmin puhuttua tiekarttaa oli vaikea tehdä, kun tiedonvaihdon kehitystoimenpiteet kytkeytyvät vahvasti muihin kehityshankkeisiin. Tämä on osittain jatkoa myös tiedonvaihdon isolle kuvalle, jonka ensimmäinen iteraatio on nyt valmis, ja jaetaan myös kehitysfoorumille mahdollisimman pian tarkasteltavaksi. Ennen foorumille jakoa se käy kuitenkin Fingridin asiantuntijoiden kommentoitavana. Jari N. kommentoi, että tiekarttaan on vaikea sitoutua, mikäli aikataulut ovat tiukat, ja mahdollinen tiekartta tulee tehdä tiiviissä yhteistyössä toimialan kanssa. Tiekartassa tulee ottaa huomioon toimijoiden mahdollisuudet tehdä muutoksia, jotta se olisi realistinen.

Teemu alusti keskustelun kansallisten osapuolitunnusten hallinnoinnista. Kerrottiin, että tavoitteena olisi saada Fingridin nettisivuille (ja ylläpitämäksi) listaus osapuolitunnuksista. Tällä hetkellä ainoastaan datahubiin kuulumattomien osapuolten tunnukset löytyvät eSetin kaikille avoimilta sivuilta. Keskustelua heräsi siitä, tulisiko tunnuslistauksen olla kirjautumisen takana tietoturvariskin minimoimiseksi. Periaatteessa tunnuslistaus on vaaratonta julkista tietoa, mutta taas tieto sanomaoperaattorista voisi olla sensitiivistä kaikille avoimesti julkaistavaksi. Keskusteltiin myös siitä, että tietoturvanäkökulma tulee

Markkinainnovaatiot (MAX)/ Järvinen Eero

13.9.2022

Julkinen

ottaa entistä tarkemmin huomioon aina dokumentteja ja ohjeistuksia julkistaessa. eSettiltä voisi myös olla saatavissa vanhoja osapuolitunnuksia.

MSCONS-asia päätettiin käsitellä lopussa ajan salliessa, jotta sovitut esitysajat markkinamuutosten ja säätökapasiteettimarkkinoiden tiedonvaihdon kehityksen osalta pitäisivät.

1.2 Markkinamuutokset (Tasehallintahanke NBM)

Karri Mäkelä esitteli tasehallintahankkeeseen liittyviä markkinamuutoksia ja niiden aikataulua. Useita uusia pohjoismaisia/eurooppalaisia reservimarkkinapaikkoja on tulossa ja nykyisiä uudistetaan. Kaikki markkinapaikat siirtyvät vaiheittain 15-minuutin kaupankäyntiin.

Jari N. nosti keskustelussa esiin, että NBM-hanke koskee nykyisin myös muita toimijoita kuin TSO:ita, esimerkiksi mittareiden uudistaminen koskee jakeluverkkoyhtiöitä ja aiheuttaa näille paljon töitä. Kysyttäessä miten todennäköistä on, että pohjoismaiset aFRR-kapasiteettimarkkinat saadaan toimimaan vuoden 2022 lopussa, Karri kertoi, että riskejä on olemassa, mutta toivottavasti todennäköisyys on yli 50 %. Isoimpia muutoksia NBM-hankkeen aikatauluissa toukokuuhun 2022 verrattuna on ainakin MARIn ja PICASSOn aikataulun siirtyminen Q2/2024. Varttitaseen aikataulu sen sijaan on stabiili, eikä ilmassa ole merkittäviä riskejä.

1.3 Säätökapasiteettimarkkinoiden tiedonvaihdon kehitys

Antti kertoi säätökapasiteettimarkkinoiden kuulumisia. Aiemmista suunnitelmista poiketen olisi tarkoitus, että säätökapasiteettimarkkinoiden tuntimarkkina nykyisten viikkomarkkinoiden sijaan otetaan käyttöön jo joulukuussa 2022 ja alassäätökapasiteettia hankittaisiin vuoden 2023 alusta eteenpäin. Aluksi muutokset otetaan käyttöön ilman sähköistä tiedonvaihtoa, jonka tavoiteaikataulu on vuoden 2023 alkupuolella.

Jari A. korosti, että tiedonvaihdon muutokset tulisi saattaa toimialan tietoon aina mahdollisimman pian, puoli vuottakin on hyvin lyhyt aika järjestelmäkehitystä ajatellen. Markkinatoimijoiden kannalta olisi hyvä, että yhteen dokumenttiin olisi koottu kaikki muutokset eri projekteista. Nyt muutoksia pitää etsiä useista eri paikoista. Muistutettiin vielä, että 6.10. Fingrid pitää reservimarkkinoihin liittyvän webinaarin, jossa esitetään kaikki olennainen tieto tulevista säätökapasiteettimarkkinoiden muutoksista.

1.4 ENTSO-E yhteistyö ja regulaatio

Eero kertoi ENTSO-E-yhteistyön kuulumisia Implementing Regulationin tiimoilta. Fingrid ja datahub ovat keskustelleet sisäisesti, olisiko EU-regulaatioon liittyvää tarkastelu- ja toisaalta jalkauttamistyötä hyvä tehdä koordinoitummin. Jari N. nosti esiin sen, että datahub ei ole ottanut ET:n roolia vakavasti ja ET:n tulisi olla mukana sen työryhmissä. ET seuraa regulaatioasioita tiiviisti, ja tästä osaamisesta olisi hyötyä, jotta datahubin kehityksessä otetaan nämä asiat tarpeellisella tasolla huomioon eikä päädytä tilanteeseen, jossa datahub ei enää täytä regulaation vaatimuksia. Riskinä EU-tason käytäntöjen harmonisoinnissa on se, että Suomessa prosessit voisivat kulkea taaksepäin, kun tällä on toistaiseksi hyvä tilanne ja kehityksessä ollaan keskivertoa edempänä. Yhteensopivuus on hyvä tavoite, harmonisointi haitallinen.

Markkinainnovaatiot (MAX)/ Järvinen Eero

13.9.2022

Julkinen

Nostettiin esiin myös ET:n datatyöryhmä, ja että se seuraa datasääntelyn kehittymistä keräten näkemyksiä useilta tahoilta. IR:n valmistelu on kestänyt jo monta vuotta ja siihen vaikuttamisen suhteen mahdollisuudet alkavat olla rajallisia, ja riskinä on, että TEM tulkitsee IR:aa niin, että se vaikuttaa paljon Datahubin nykyiseen toimintamalliin. Yhteinen työryhmä nähtiin hyväksi ajatukseksi. Fingrid jatkaa asian selvittämistä Eeron johdolla.

1.5 Muutokset tuotantosuunnitelmien toimitukseen

Teemu esitteli päivityksiä jo keväällä esille tuodusta tuotantosuunnitelmien toimitustavan muutoksista. Fingrid luo asian tiimoilta ohjeistuksen tasevastaaville, ja ohjeistukseen oli mahdollista lähettää kommentteja ja parannusehdotuksia elokuun loppuun mennessä. Ohje tullaan laittamaan tasevastaavien saataville syksyn aikana. Mahdollisuus toimittaa vartin tuotantosuunnitelmia ensin testiympäristöön pyritään tarjoamaan alkuvuodesta 2023 ja tuotantoympäristöön sitten lähempänä vartin taseselvitysjaksoon siirtymistä.

Jari A. nosti esiin, että olisi tärkeää, että uudet vaadittavat sanomaformaattit ovat pitkäjänteisesti mietittyjä tehtävien muutosten pitkän elinkaaren varmistamiseksi. Esimerkiksi CIM-pohjaisten formaattien tuen suhteen olisi hyvä saada selkeämpää aikataulua, jotta toimiala voisi mahdollisesti siirtyä käyttämään suoraan näitä, eikä välivaiheeseen tarvittaisi erillistä formaattia ja sen vaatimia järjestelmämuutoksia. Lisäksi varttitaseen infopakettiin olisi hyvä saada muutosloki, jotta mahdolliset sisältöön tehdyt muutokset olisivat nopeasti nähtävissä uudempaa dokumentin versiota tarkasteltaessa.

1.6 Muut nostot ja vapaa keskustelu

Eero esitteli ajankohtaisena asiana alkuperätakuutietoihin liittyvien tuotantotietojen toimittamisen MSCONS-formaatissa ja siihen liittyvän haasteen, jossa erityisesti jakeluverkkoyhtiöiden kyvykyys ja halukkuus kustannussäästöjen näkökulmasta lähettää järjestelmistään MSCONS-sanomia olisi merkittävästi vähenemässä. Fingrid on käynyt asiasta sisäistä keskustelua ja tutkii mahdollisuutta ottaa tuotantotiedot vastaan jatkossa jollakin vaihtoehtoisella tavalla.

Juurisyy sille, miksi Fingrid alkuperätakuiden myöntäjänä ei voi noutaa tuotantotietoja suoraan Datahubista on se, että osa tuulipuistoista on mallinnettu datahubiin kokonaisuuksina, kun taas alkuperätakuita varten tietoja tarvitaan tuotantoyksikkökohtaisesti. Jari A. tarkensi, että datahubissa pitäisi kyllä olla tuotantotiedot eriteltynä turbiinikohtaisesti, mikäli ne on alun perin alkuperätakuita varten eritelty. Asiaa tarkastellaan lisää.

Keskusteluissa nousi lisäksi esiin, että myös kantaverkkolaskutuksessa tarvittavien nettotuotantotietojen toimituksessa käytetään edelleen MSCONS:ia. Toisaalta jakeluverkonhaltijat pyrkivät saamaan datahubista mahdollisimman paljon hyötyä, joten käytännöt tulevat todennäköisesti kehittymään siihen suuntaan, että MSCONS-formaatin tuki vähenee. Tämä on hyvä ottaa huomioon myös tiedonvaihdon kehittämisen näkökulmasta.

Toisena asiana keskusteltiin Nordpoolin pyörittämien vuorokausi- ja päivänsisäisten markkinoiden muutoksista erityisesti markkina-aikajakson vaihtuessa tunnista varttiin. Näiden markkinapaikkojen tiedonvaihtoon kytkeytyvät muutokset olisi hyvä saada

Markkinainnovaatiot (MAX)/ Järvinen Eero

13.9.2022

Julkinen

sisällytettyä Fingridin materiaaleihin, jotta kaikki samaan kokonaisuuteen liittyvät asiat olisivat yhdessä paikassa.

[Nimenselvennys]
[tehtävänimike]

[Nimenselvennys]
[tehtävänimike]

Liitteet

Jakelu Tukkusähkömarkkinoiden tiedonvaihdon kehitysfoorumi

Tiedoksi Tukkusähkömarkkinoiden tiedonvaihtotiimi